

4 Lavhede

Lavhede er en ca. 20 ha stor fredet hede. På Lavhede findes gravhøje og markspor fra den tidlige jernalder mellem 500 f.kr. til 200 e.kr.

5 Sønder Lem Vig

Som navnet indikerer, var søområdet engang en vig eller en sidefjord til Limfjorden. Aflejringer fra fjorden medførte imidlertid, at Sønder Lem Vig efterhånden blev afsnøret og omdannet til en stor ferskvandssø med et enkelt udløb i Venø Bugt.

I engområderne omkring Sønder Lem Vig vokser fredede arter af gøgeurt og den sjældne kærfnokurt. Der er store rørsump-arealer omkring Sønder Lem Vig med et meget rigt fugleliv, hvor der er registreret flere end 130 fuglearter. På en gammel møllestub er der lavet et fugletårn, der giver mulighed for at observere det rige fugleliv.

6 Bustrup Hovedgård

Bustrup skal oprindeligt have omfattet to gårde, den ene i Ramsing Sogn og den anden i Lem Sogn.

I 1454 skrives der om familien Krabbe, den første kendte ejer til Bustrup. I lange perioder op gennem historien ejede Krabbe slægten fortsat godset. Under Grevens Fejde i 1534 blev Bustrup, i lighed med mange andre herregårde, brændt ned. Den nuværende hovedbygning, et trefløjet, grundmuret anlæg i ét stokværk, er opført omkring 1770 i kammerråd Peder Skows tid. Gården er præget af en ombygning med kamgavle i slutningen af 1800-tallet.

Bustrup er nu omdannet til skole- og uddannelsescenter bl.a. med en omfattende ombygning af lokaler tegnet af arkitekt Jan Utzon.

Naturplejere i Håsum Enge

Stierne ligger i Pilot Naturpark Flyndersø - Sønder Lem Vig.

Vil du vide mere?

Du kan læse mere om "Danske Naturparker" på Friluftsrådets hjemmeside: <https://dansenaturparker.dk>

Du kan også læse om naturpark-projektet på Skive Kommunes hjemmeside: www.skive.dk/naturpark-flyndersoe

Du kan følge Pilot-naturpark projektet på facebook: www.facebook.com/naturparkflyndersoe

For yderligere information eller spørgsmål om projektet er du velkommen til at kontakte Skive Kommune på E-mail: naturpark@skivekommune.dk eller telefon: 9915 6608

Yderligere informationer om vandre-, cykel- og rideruter i Skive Kommune finder du på www.skive.dk/stier

Projekt Naturpark Flyndersø - Sønder Lem Vig er støttet af Nordea-fonden

**NORDEA
FONDEN**
Vi støtter gode liv

Der er 9,1 km vandre-/rideruter i Håsum Enge. Her ud over er der stier, der forbinder området med Lem, Ejlsing, Lavhede og Ramsing.

Afmærkning: Pæle med gul markering

Handicapvenlig: Nej

Stierne er anlagt på private arealer. Gå, cykel og rid kun ad de afmærkede ruter. Vis hensyn til andre, der færdes i området og til dem, der bor her. Tag dit affald med, hvis der ikke er en skraldespand.

Hunde skal holdes i snor

Denne folder er udarbejdet af Skive Kommune med støtte fra EU og Friluftsrådet.

1 Håsum Kirke

Håsum Kirke er en typisk romansk kirke fra perioden omkring 1050-1100. Kirkebygningen bestod tidligere af skib, kor og apsis, men apsis er for længst nedrevet. Et sengotisk tårn i vest, samt et våbenhus mod syd fra slutningen af 1800-tallet, er kommet til. Den romanske bygning er opført af granitkvadre på skråningsokkel.

Flere af kirkens kvadre bærer spor af ildebrand. En tilsvarende hændelse langt tilbage i tiden er sandsynligvis også årsag til, at koret ligger usædvanligt skævt i forhold til skibet. På kirkens nordside ses et tilmuret indgangsparti med en bemærkelsesværdig søjleindgang.

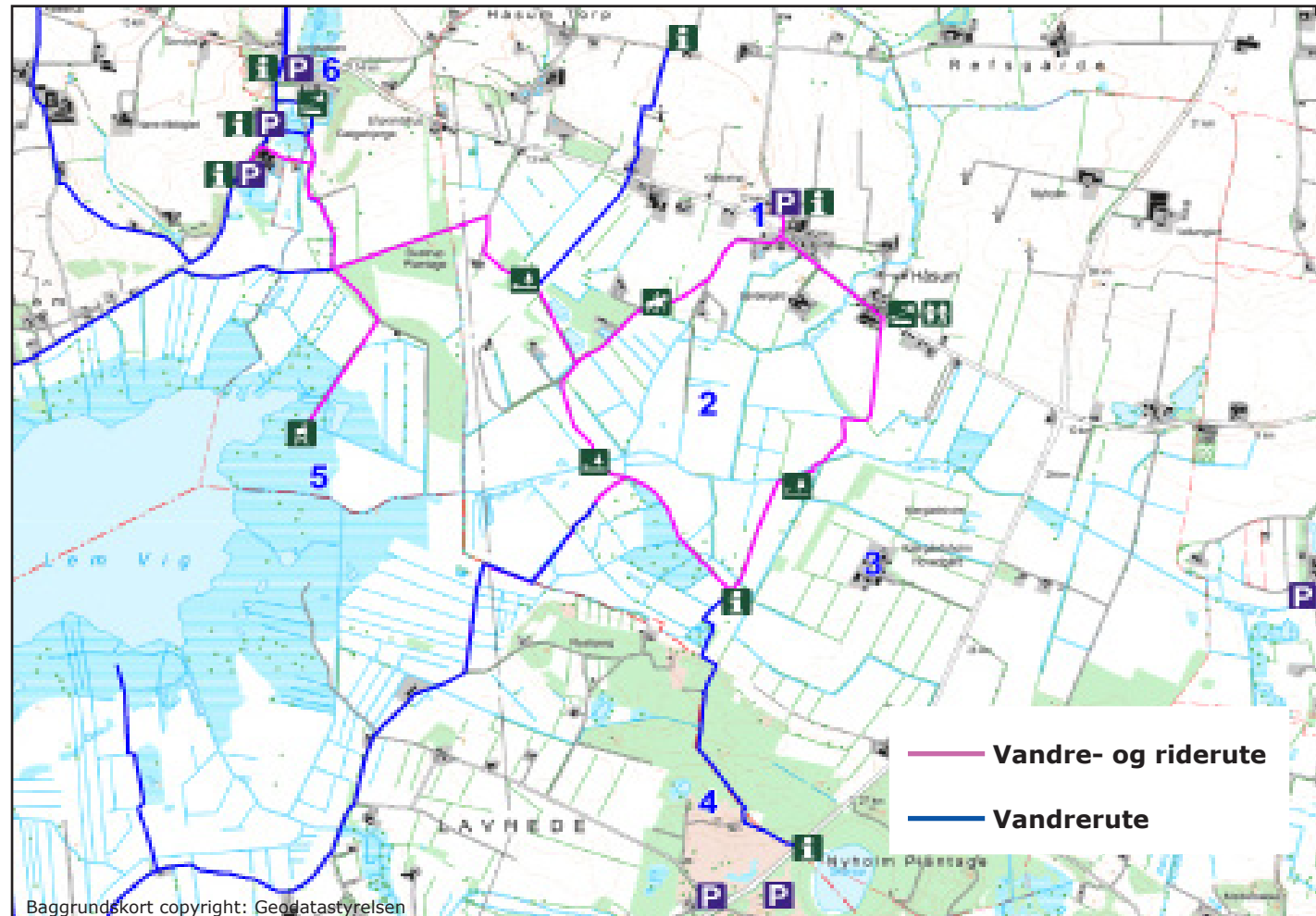
Tilsvarende findes et tilmuret indgangsparti på kirketårnets sydside. Indgangen førte i sin tid ind til en begravningsplads for slægten Glob, der ejede Vellumgård. Bag Håsum Kirke ses kæmpehøjen „Klokkehøj“.

Trævel Å i Håsum Enge

2 Håsum Enge

Landskabet omkring Håsum er formet af istiden for ca. 12.000 år siden. På nordsiden af landevejen Skive - Håsum ses et udpræget morænelandskab med bakker og frugtbare marker. På sydsiden ligger Håsum Enge, der hovedsageligt består af flade og mere sandede områder dannet af smeltevandsaflejringer. Området lå i stenalderen under havets overflade, men den efterfølgende landhævning og tilgroning har dannet de karakteristiske flade engområder, der gennemskæres af Trævel Å og Vellum Å. De store engarealer har gennem tiden været - og er stadig - græsningsområder for kreaturer og får. Området har desuden et rigt fugleliv, hvor det bl.a. er muligt at iagttage mange arter af rovfugle.

3 Kjærgårdsholm Avlsgård og voldsted

Oprindeligt rummede Håsum Sogn to selvstændige hovedgårde, Vellumgård og Kjærgårdsholm, hvis historie kan dateres tilbage til henholdsvis 1300-tallet og 1400-tallet. De to gårde blev sammenlagt i 1545. I 1693 købte en af datidens store godssamlere, Christen Christensen Linde, Kjærgårdsholm. Christen Linde inddrog den nu helt forsvundne landsby Vellums jorder i Kjærgårdsholms drift. Efter hans død i 1706 overtog sønnen, Niels de Linde, godset, som han ombyggede til et stort trefløjet gods.

I 1880'erne blev den daværende hovedbygning erstattet af nye bygninger sydvest for de gamle. Det gamle voldsted kan endnu ses i området lidt vest for Holstebrovej. Her findes grøfter efter bygningsfundamenter, ligesom der mod nord, vest og syd stadig kan ses vandfyldte grave.

I 1757 oprettede de daværende ejere af Kjærgårdsholm, Jørgen Hvass og Maren Loss, et såkaldt hospital i Håsum, der blandt andet havde til formål at tildele kost og logi til godsets tidligere ansatte. Huset, hvorfra dette foregik, eksisterede helt op til 1951. I dag eksisterer Håsum Hospital som et fundats fra 1757, hvorfra der hvert år uddeles et legat til værdigt trængende i Håsum.

I dag er driften på Kjærgårdsholm baseret på Angus-kvæg. Angus er en hårdfør kvægrace, der oprindeligt var hjemmehørende i Skotland. Kvæget kan gå ude hele året og sættes ikke på stald om vinteren. Kvægets afgræsning er med til at bevare Håsum Enges karakteristiske landskabsform, samtidig med at naturværdien øges i kraft af de mange varierende levesteder, afgræsningen skaber.